

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Onderwerp
Zienswijze Ontwerpbesluit
Prioriteringsruimte transportverzoeken
Zaaknummer: ACM/23/182341

4 oktober 2023

Geachte [REDACTED],

Op 13 juli 2023 heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) het *Ontwerp Codebesluit Prioriteringsruimte Transportverzoeken* ter consultatie voorgelegd, waarmee het mogelijk wordt om af te wijken van First Come First Served (FCFS). Hierbij maken wij gebruik van de geboden mogelijkheid om een zienswijze in te dienen naar aanleiding van dit ontwerpbesluit.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is positief dat het nu mogelijk is gemaakt voor netbeheerders om bij congestie op het elektriciteitsnet voorrang te geven aan maatschappelijk essentiële functies wanneer er vermogen vrijkomt na congestiemanagement. De verwachting is echter dat het vrij te komen vermogen beperkt zal zijn waarmee de maatschappelijke impact van het kader minimaal is. Het codewijzigingsbesluit beschouwen wij als een belangrijke eerste stap, maar op korte termijn zouden wij graag verkennen hoe we komen tot het vroegtijdig (vóór congestie wordt uitgeroepen) en structureel reserveren van vermogen voor maatschappelijk relevante projecten.

De VNG is overwegend positief over het voorliggende ontwerp codebesluit. In onze zienswijze gaan we in op enkele consultatievragen die zijn gesteld door de ACM en stellen we enkele wijzigingen voor in formuleringen. In zijn algemeenheid zouden wij graag expliciet gemaakt zien dat het prioriteringskader geldt voor alle netvlakken, zowel LS, MS en HS netniveaus dan wel een motivering waarom de ACM een andere keuze maakt.

Consultatievraag 1 c – SBI-codes woningbouwbehoefte

Woningbouw wordt omschreven aan de hand van SBI-codes 41.1 (Projectontwikkeling) en 41.2 (Algemene Burgerlijke en Utiliteitsbouw). Diverse vormen van woningbehoefte kennen daarnaast specifieke SBI-codes. Denk aan verpleeghuizen, opvang voor daklozen en asielzoekers etc. ACM vraagt of specifieke vormen van woningbehoefte onder de codes 41.1 en 41.2 ontwikkeld worden.

We constateren dat huisvesting van arbeidsmigranten (en ook studentenhuysvesting) onder de SBI-code 55.90 'overige logiesverstrekking' valt, en dus niet onder woningbehoefte. Dat maakt dat deze functies niet op de prioriteringslijst voorkomen waardoor aansluiting van locaties pas op lange termijn voorzien is. Dit vinden we ongewenst. Temeer daar er afspraken lopen vanuit de landelijke Woonagenda en programma Woningbouw. Beide beschrijven diverse aandachtsgroepen, vallende onder het programma 'een thuis voor iedereen'. Hierbij worden dak- en thuisloze mensen, arbeidsmigranten en studenten expliciet benoemd.

We verzoeken ACM dan ook om huisvesting van arbeidsmigranten en studenten expliciet in het kader op te nemen onder vermelding van de bovengenoemde SBI-code.

Voorts komt het de duidelijkheid wat ons betreft ten goede als de afzonderlijke codes van verpleeghuizen, e.d. expliciet worden opgenomen bij de tabel onder categorie 3, 'Woningbehoefte'. Dan blijkt rechtstreeks uit de tabel dat de genoemde functies (verpleeghuizen, etc.) bij toepassing van deze regeling allemaal onder categorie 3, onderdeel 'Woningbehoefte' vallen.

Randnummer 72

Hier onzes inziens niet kiezen voor 'woningbouwplannen van de overheid', maar bijvoorbeeld voor '*woningbouwplannen die passen binnen de woningbouwopgave van de overheid en/of het hieraan gerelateerde vastgestelde ruimtelijke beleid c.q. ruimtelijke (ontwerp)besluiten*'.

Randnummer 76

Hier is aangegeven:

'Woningbehoefte is opgenomen in het prioriteringskader, omdat het een primaire levensbehoefte is. Voor woningbehoefte die ziet op de realisatie van kleinverbruikersaansluitingen voor huishoudelijke afnemers is er geen koppeling te maken met een specifieke wettelijke taak, dus is in het prioriteringskader een koppeling gemaakt met bestaande woningbouwplannen van de overheid.'

Wij zien hier wel een wettelijke taak. De publieke rol van de overheid op de woningmarkt is vastgelegd in de Grondwet (art. 22: Bevordering van voldoende woongelegenheden is voorwerp van zorg der overheid.) Een locatie voor één of twee woningen telt ook mee voor het uitvoeren van de gemeentelijke woningbouwopgave. Dat faciliteren is daarom wat ons betreft ook onderdeel van een publieke taak.

Consultatievraag 2 – proces

Ten aanzien van het proces ziet de VNG drie verbeterpunten:

1. Randnummer 100: De netbeheerder dient de verzoeker om transportcapaciteit in staat te stellen – bij ofwel het indienen van het verzoek ofwel op een later moment – een onderbouwing aan te leveren op basis waarvan de netbeheerder vervolgens kan bepalen of de verzoeker (1) kwalificeert als een partij in het prioriteringskader (...)
Verzoek tot aanpassing: (...) de netbeheerder vervolgens *moet* bepalen (...)

'Kan' is te vrijblijvend. De netbeheerder is immers de enige partij die bepaalt dat een aanvrager binnen een te prioriteren categorie valt op basis van de aangeleverde bewijsstukken.

2. Randnummer 145: Het nieuw ingevoegde artikel 7.1, derde lid, van de Netcode is een *kan-bepaling*. Hiermee geeft de ACM de netbeheerders ruimte om af te kunnen wijken van FCFS. Dit is echter geen verplichting. De netbeheerder bepaalt of hij binnen het verzorgingsgebied waar sprake is van transportschaarste op basis van het prioriteringskader wenst af te wijken van FCFS.

Verzoek tot aanpassing: Wanneer er binnen het verzorgingsgebied sprake is van een vastgestelde transportschaarste treedt automatisch het prioriteringskader in werking. *De essentie van het **maatschappelijk** prioriteren gaat verloren wanneer het de netbeheerder is die 'kan' bepalen of hij het prioriteringskader toepast.*

3. Voor gemeenten en provincies is het wenselijk een algeheel beeld en een integraal overzicht van de wachtrijen en de vermogensvragen te hebben. We verzoeken om vast te leggen in de regeling dat na indiening van een verzoek op basis van bijlage 20, dit door de netbeheerder aan de betreffende gemeente(n) en provincie(s) kenbaar wordt gemaakt binnen X weken. Hierbij ook vastleggen op welke wijze dit dient te gebeuren en hoe informatie over het vervolgproces tussen netbeheerder en overheden wordt gedeeld.

Consultatievraag 3 – transportaansluiting vs. klantaansluiting

Betekent voorrang bij transportverzoeken ook voorrang bij aansluitverzoeken?

Wij vinden de voorgestelde regeling alleen zinvol als bij toekenning van voorrang voor een transportverzoek (doen van een aanbod) ook voorrang wordt gegeven aan een eventueel hiermee samenhangend aansluitverzoek.

Vragen VNG aan de ACM

1. Tabel 1 – categorie 4b

“Afnemers van elektriciteit die *grootschalig* en bovenwettelijk verduurzamen kunnen voorrang krijgen.”

Er wordt in de code niet duidelijk wat bedoeld wordt met 'grootschalig'. Dit kan voor verwarring zorgen omdat het op deze manier een relatieve term blijft. Een bovenwettelijke verduurzaming kan in een landelijke gemeente eerder als 'grootschalig' worden beschouwd dan in een grote gemeente naast een van de vijf (grote) industrieclusters. Wanneer dit de bedoeling is, kan de netbeheerder deze grootschaligheid niet als enige partij beoordelen en zal de gemeente dit moeten beoordelen met een advies. Dit acht de VNG onwenselijk.

2. Evaluatie

Randnummer 151: (...) de verplichting opgenomen voor netbeheerders om jaarlijks aan de ACM te rapporteren over de toepassing van Bijlage 20 van de Netcode. Hiermee kan de ACM het effect en de praktische werking van dit besluit monitoren.

Voor het verzorgingsgebied waar de netbeheerder het prioriteringskader heeft ingezet dient hij in ieder geval de volgende informatie te verschaffen:

- Hoeveel transportverzoeken in de wachtrij staan;
- Of, en zo ja, aan hoeveel partijen uit de wachtrij voorrang is verleend door de toepassing van het prioriteringskader en in welke categorieën die partijen vielen;

- Wat het effect is van de toepassing van het prioriteringskader op de (positie en wachttijd van de) transportverzoeken in de wachtrij die niet binnen het prioriteringskader vallen.

De VNG wil op korte termijn het monitoringsmechanisme als separate afspraak (immers: "De ACM neemt het voornemen tot evaluatie niet op in de nieuwe codetekst") met overheden, ACM en netbeheerders vastleggen. De VNG staat achter bovengenoemde punten in het kader van 'rapporteren netbeheerders aan ACM' maar willen buiten bovengenoemde kwantitatieve rapportage ook een kwalitatieve beoordeling van de werking van het kader. Het is relevant om inzicht te krijgen in vragen als (niet uitputtend): "hoeveel meerwerk levert dit op en voor wie?", welke (of i.h.k.v AVG) 'wat voor' partijen vallen buiten het kader en/of wier aanvraag worden afgewezen terwijl zij zelf stellen wel binnen het kader te vallen of daar recht op te hebben?" en wie neemt welke rol in deze monitoring om te voorkomen dat een netbeheerder als enige partij zijn eigen uitvoering beoordeelt?

Erop vertrouwend u voldoende geïnformeerd te hebben en in afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Directeur Leefomgeving
Vereniging van Nederlandse Gemeenten